

ŠIAME NUMERYJE:

- Bankų ir finansų teisė
- Mokesčiai
- Draudimas
- ES teisė

SUTKIENĖ, PILKAUSKAS IR PARTNERIAI
Didžioji 23, LT – 01128 Vilnius, Lietuva
Tel.: (8 5) 251 4444, 251 4445
Faks.: (8 5) 251 4455
El. paštas: spp@spp.lt
www.spp.lt

BANKŲ IR FINANSŲ TEISĖ

PADIDINTA KVOTA TARPTAUTINIAME VALIUTOS
FONDE

2009 m. balandžio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė 2009 metų Kvotos Tarptautiniame valiutos fonde didinimo įstatymą Nr. XI-230 (toliau – Įstatymas) (Žin., 2009, Nr. 49-1939), kuris įsigaliojo nuo 2009 m. balandžio 30 d.

Šiuo Įstatymu pritarta Lietuvos Respublikos kvotos Tarptautiniame valiutos fonde didinimui nuo 144,2 mln. specialiujų skolinomosi teisių (toliau – SST) iki 183,9 mln. SST. Remiantis šiuo padidiniu Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutarties III straipsnio 3 dalimi, tam tikslui išleidžia 39,7 mln. SST ekvivalentui litais nominuotus neapyvartinius ir neprocentinius pasižadėjimo lakštus.

PATVIRTINTOS PRANEŠIMO APIE BANKO
KVALIFIKUOTOSIOS ĮSTATINIO KAPITALO IR
(ARBA) BALSAVIMO TEISIŲ DALIES ĮSIGIJIMO IR
PERLEIDIMO TAISYKLĖS

2009 m. balandžio 21 d. Lietuvos banko valdyba nutarimu Nr. 92 patvirtino Pranešimo apie banko kvalifikuotosios įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalies įsigijimą ir perleidimą taisyklės (toliau – Taisyklės) (Žin., 2009, Nr. 45-1791), kurios įsigaliojo nuo 2009 m. balandžio 24 d.

Pagal patvirtintas Taisyklės Lietuvos bankui pateikiamas pranešimas asmens arba kartu veikiančių asmenų, nusprendusių įsigyti banko kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį arba ją padidinti tiek, kad turima banko įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalis pasiektų arba viršytų 20 procentų, 30 procentų ar 50 procentų, arba tiek, kad bankas taptų kontroliuojamas.

Taip pat turi būti pateikiamas pranešimas asmens, nusprendusio perleisti banko kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį arba ją sumažinti tiek, kad turima banko įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalis sudarytų mažiau kaip 20 procentų, 30 procentų ar 50 procentų, arba tiek, kad bankas nustotų būti jo kontroliuojamas.

Nutarimas priimtas įgyvendinant 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/44/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 92/49/EEB ir direktyvas 2002/83/EB, 2004/39/EB, 2005/68/EB ir 2006/48/EB dėl riziką ribojančio vertinimo tvarkos taisyklių ir vertinimo kriterijų, taikomų akcijų paketų įsigijimui ir didinimui finansų sektoriuje (OL 2007 L 247, p. 1).

PAKEISTI DRAUDIMO ĮMOKŲ, APMOKAMŲ IŠ SPECIALIAJAI VALSTYBĖS PARAMOS GYVENAMIESIEMS NAMAMS, BUTAMS ĮSIGYTI FINANSAVIMO PROGRAMAI ĮGYVENDINTI SKIRTŲ LĖŠŲ UŽ KREDITŲ GAVĖJUS, TURINČIUS TEISĘ Į VALSTYBĖS PARAMĄ BŪSTUI ĮSIGYTI, DYDŽIAI

2009 m. balandžio 16 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-112 buvo pakeisti Draudimo įmokų, apmokamų iš Specialiajai valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programai įgyvendinti skirtų lėšų už kreditų gavėjus, turinčius teisę į valstybės paramą būstui įsigyti, dydžius (tarifus), patvirtintus Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl draudimo įmokos apmokėjimo už būsto kreditų gavėjus, turinčius teisę į valstybės paramą būstui įsigyti. Įsakymas įsigaliojo nuo 2009 m. balandžio 24 d.

MOKESČIAI

PAKEISTOS MOKESČIŲ MOKĖTOJO MOKESTINĖS NEPRIEMOKOS PERĖMIMO TAISYKLĖS

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-135 buvo pakeistos mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos perėmimo taisyklės (toliau – Taisyklės) (Žin., 2009, Nr. 50-2016), kurios įsigaliojo nuo 2009 m. gegužės 6 d.

Taisyklės panaikina draudimus mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką perimti daugiau negu vienam trečiajam asmeniui bei jo perimtą mokestinę nepriemoką vėliau perduoti kitam asmeniui. Taip pat panaikinta iki šiol buvusi prievolė trečiajam asmeniui perimti visą mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką.

Naujoji taisyklių redakcija panaikina 1 metų terminą, kurio metu buvo draudžiama pakartotinai kreiptis dėl tos pačios mokestinės nepriemokos perėmimo, t. y. priėmus sprendimą netenkinti prašymo, mokesčių mokėtojas ar skolos perėmėjas su prašymu, kad tą pačią mokestinę nepriemoką perimtų tas pats skolos perėmėjas, galės kreiptis išnykus vietos mokesčių administratoriaus motyvuotoje išvadoje nurodytoms aplinkybėms, dėl kurių buvo priimtas sprendimas netenkinti mokesčių mokėtojo ar trečiojo asmens prašymo.

Taisyklės numato, kad trečiojo asmens turima neįskaityta mokesčio permoka, kuri gali būti gražinta mokesčio įstatymo nustatyta tvarka, bus laikytina aplinkybe, pagrindžiančia jo galimybes atitinkama apimtimi atsiskaityti su biudžetu. Mokesčių mokėtojas ir trečiasis asmuo turės teisę sudaryti sutartį dėl mokestinės nepriemokos perėmimo dar iki jos susidarymo, tačiau ne anksčiau kaip prieš 20 dienų. Ši sutartis įsigalios nuo vietos mokesčių administratoriaus, kurio teritorijoje įregistruotas mokesčių mokėtojas, Sutikimo pasirašymo dienos, bet ne anksčiau kaip mokestinės nepriemokos susidarymo dieną.

Įtvirtinta nuostata, jog mokesčių administratoriui nagrinėjant mokesčių mokėtojo ar trečiojo asmens prašymą duoti Sutikimą, išieškojimo veiksmai, taikytini mokesčių mokėtojui, paprastai nepradedami arba sustabdomi, tačiau tai nėra kliūtis taikyti bet kokią mokestinės prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę.

PAKEISTOS MOKESTINĖS NEPRIEMOKOS SUMOKĖJIMO ATIDĖJIMO ARBA IŠDĖSTYMO TAISYKLĖS

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-136 buvo pakeistos mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklės (toliau – Taisyklės) (Žin., 2009, Nr. 50-2017), kurios įsigaliojo nuo 2009 m. gegužės 6 d.

Naujosiomis Taisyklėmis panaikintas draudimas mokesčių administratoriui vienu metu dėl vieno mokesčių mokėtojo priimti (arba vykdyti) ne daugiau negu tris sprendimus atidėti mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą. Taip pat naujoji redakcija numato, kad pagrindžiant mokesčių mokėtojo galimybes atsiskaityti su biudžetu, pakaks pateikti dokumentus, kurie atspindėtų atsiradusią dėl neįvykdytų finansinių įsipareigojimų ir iš biudžeto lėšų dengtiną asignavimų valdytojų skolą.

Panaikinta mokestinės paskolos sutarties sudarymo sąlyga, pagal kurią mokesčių mokėtojas privalo laiku mokėti einamuosius mokesčius.

Taip pat numatyta, kad mokesčių mokėtojas su prašymu į vietos mokesčių administratorių galės kreiptis dėl mokestinės nepriemokos atidėjimo arba išdėstymo iki jos susidarymo. Toks prašymas gali būti pateiktas ne anksčiau kaip prieš 20 dienų iki mokestinės nepriemokos susidarymo dienos. Šiuo atveju mokesčių administratorius sprendimą priima ne anksčiau, kaip mokestinės nepriemokos susidarymo dieną. Mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo laikotarpis bus pradedamas skaičiuoti ne anksčiau, kaip nuo mokestinės nepriemokos susidarymo dienos.

DRAUDIMAS

PAKEISTAS 2009 METŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMAS

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė 2009 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XI-233, kuris turi būti paskelbtas Valstybės Žiniuose.

Įstatymas patvirtina Lietuvos Respublikos 2009 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą, kuris lygus – 4 388 415 tūkst. litų pajamų ir 4 388 415 tūkst. litų išlaidų, iš jų – 20 000 tūkst. litų kasos apyvartos lėšų.

PAKEISTAS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO 2009 METŲ RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMAS

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2009 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo 3straipsnio bei 1 ir 2 priedėlių pakeitimo įstatymą Nr. XI-231 (toliau – Įstatymas), kuris bus paskelbtas Valstybės Žiniuose, tačiau pats Įstatymas nurodo, kad šie pakeitimai yra taikomi nuo 2009 m. sausio 1 d.

Įstatymo naujoji redakcija patvirtino apdraustųjų asmenų, dalyvaujančių pensijų kaupime, valstybinio pensijų socialinio draudimo įmokos dalies, pervedamos pensijų kaupimo bendrovėms, nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. birželio 30 d. – 3 procentų dydžio tarifą, o nuo 2009 m. liepos 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 2 procentų dydžio tarifą.

Taip pat šiais pakeitimais buvo pakoreguoti ir du Įstatymo priedeliai, pakeičiant konkrečias pervedamas lėšų sumas.

PAKEISTAS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMAS

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XI-232 (toliau – Įstatymas), kuris bus paskelbtas Valstybės Žiniuose. Šie pakeitimai yra taikomi nuo 2009 m. sausio 1 d.

Numatyta, kad jei asmuo, šio Įstatymo nustatyta tvarka privalomai draudžiamas valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, pagal Pensijų sistemos reformos įstatymą pasirinko dalyvavimą pensijų kaupime ir nuo visų atitinkamais kalendoriniais metais jo gautų draudžiamųjų pajamų į pensijų fondą buvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka, apskaičiuojant jam senatvės pensijos dydį jo metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas už kiekvienus dalyvavimo pensijų kaupime metus apskaičiuojamas metinį draudžiamųjų pajamų koeficientą dauginant iš dydžio c , apskaičiuojamo pagal formulę $c = (t_p - t_k) / t_p$. Joje:

t_p – t_p metų valstybinio pensijų socialinio draudimo įmokos tarifo dalis, skirta valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomai daliai, patvirtinta Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu;

t_k – t_k metų kaupiamosios pensijų įmokos tarifas, patvirtintas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu. Jeigu Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu buvo patvirtinti keli kaupiamosios pensijų įmokos tarifai, taikomi atskirais laikotarpiais atitinkamai apdraustųjų asmenų kategorijai patvirtinti tarifai, o šių asmenų metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

Įstatymas taip pat nurodo, kad jeigu tais metais, už kuriuos apskaičiuojamas metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas, asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, nuo kurių į pensijų fondą nebuvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka, ar (ir) gavo (gauna) valstybinio socialinio draudimo pašalpas ir nedarbo socialinio draudimo išmokas, iš dydžio c dauginama t_p metų asmens pajamų, nuo kurių į pensijų fondą buvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka, suma. Prie gautos sumos pridedama tais metais asmens gautų pajamų, nuo kurių į pensijų fondą nebuvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka, suma ar (ir) priskaičiuotos valstybinio socialinio draudimo pašalpos ir nedarbo socialinio draudimo išmokos, o po to metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas įprastine tvarka. Jeigu tais metais, už kuriuos apskaičiuojamas metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas, buvo apskaičiuoti keli dydžiai c , atitinkamu laikotarpiu asmens gautų pajamų, nuo kurių į pensijų fondą buvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka, suma dauginama iš to laikotarpio dydžio c . Gautos

sumos sudedamos ir metinis asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas įprastine tvarka.

PAKEISTOS LYGINAMŲJŲ INDEKSŲ NAUDOJIMO TAISYKLĖS

2009 m. balandžio 14 d. Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos nutarimu Nr. N-169 buvo pakeistos Lyginamųjų indeksų naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos 2008 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. N-27 „Dėl Lyginamųjų indeksų naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 37-1375). Pakeitimai įsigaliojo nuo 2009 m. balandžio 24 d.

Naujosios Taisyklės pakeičia lyginamojo indekso reikšmės, perskaičiuotos vieneto vertės, metinės indekso sekimo paklaidos apskaičiavimo formules.

Po šių taisyklių priėmimo gyvybės draudimo įmonės, vykdančio pensijų kaupimo veiklą, per 1 mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos (t.y. iki gegužės 24) turi perskaičiuoti apskaičiuotas lyginamųjų indeksų reikšmes ir suderinti taisykles, nustatančias draudimo įmonės lyginamojo indekso pasirinkimo ir keitimo kriterijus bei tvarką, su Lyginamųjų indeksų naudojimo taisyklių nuostatomis ir pateikti jas Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijai.

PATVIRTINTA MAKSIMALI TECHNINĖ PALŪKANŲ NORMA

2009 m. balandžio 7 d. Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos nutarimu Nr. N-139 buvo patvirtinta maksimali techninė palūkanų norma, kuri nuo 2009 m. balandžio 12 d. yra 2,56 proc. (Žin., 2009, Nr. 41-1617).

ES TEISĖ

EUROPOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKA

2009 m. kovo 5 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) priėmė prejudicinį sprendimą byloje Nr. C-302/07 *J D Wetherspoon PLC prieš The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs*.

Teisingumo Teismas nurodė, kad galiojanti Bendrijos teisė nenumato specialaus reikalavimo dėl pridėtinės vertės mokesčio sumų apvalinimo metodo. Nesant specialių Bendrijos teisės aktų, valstybės narės privalo nustatyti PVM sumų apvalinimo taisykles ir metodus; juos nustatydamos šios valstybės privalo laikytis principų, kuriais grindžiama bendroji šio mokesčio sistema, ypač mokesčių neutralumo ir proporcingumo principų. Konkrečiai kalbant, Bendrijos teisė, viena vertus, nedraudžia taikyti nacionalinės taisyklės, reikalaujančios apvalinti iki didesnio skaičiaus pridėtinės vertės mokesčio sumas, kai aptariamo mažiausio piniginio vieneto dalis lygi 0,5 arba didesnė, ir, kita vertus, nereikalauja, kad apmokestinamiesiems asmenims būtų leista apvalinti iki mažesnio skaičiaus bet kurią pridėtinės vertės mokesčio sumą, apimančią mažiausio nacionalinio piniginio vieneto dalį.

Kai parduodama už kainą su pridėtinės vertės mokesčiu, nesant specialių Bendrijos teisės aktų, kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į Bendrijos teisės ribas, ypač laikydamosi mokesčių neutralumo ir proporcingumo principų, privalo nustatyti lygį, kuriuo mažiausio nacionalinio piniginių vienetų dalį apimanti pridėtinės vertės mokesčio suma gali arba turi būti suapvalinta.

Atsižvelgiant į tai, kad kainą su pridėtinės vertės mokesčiu už parduodamas prekes ir teikiamas paslaugas skaičiuojančių prekybininkų ir atliekančių tas pačias operacijas už kainą be pridėtinės vertės mokesčio prekybininkų padėtis skiriasi, pirmiau nurodyti prekybininkai negali remtis mokesčių neutralumo principu reikalaudami, kad jiems būtų leista taip pat apvalinti mokėtinas pridėtinės vertės mokesčio sumas iki mažesnio skaičiaus pagal prekių grupę ir sandorį.

KOMISIJA SIŪLO GERINTI MAŽMENINIŲ INVESTICINIŲ PRODUKTŲ PAKETŲ INVESTUOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONES

Europos Komisija įsipareigojo iš esmės pagerinti mažmeninių investuotojų, perkančių pagrindinius investicinius produktus, apsaugos priemones. Savo Komunikate dėl mažmeninių investicinių produktų paketų Komisija padarė išvadą, kad reikia tobulinti ir derinti informacijos apie produktus reikalavimus ir prekybai produktais taikomas taisykles. Komunikate apibrėžiami pasiūlymai laikytis naujos horizontalios teisinės koncepcijos remiantis geriausiais galiojančiais reikalavimais ir juos taikant visiems aptariamiesiems produktams. Dabar Komisija pradės rengti išsamius su naująja koncepcija susijusius teisės aktų pasiūlymus.

Pasiūlymuose didžiausias dėmesys skiriamas taisyklėms, susijusioms su atskleidžiama informacija apie visų mažmeninių investicinių produktų paketus ir prekybos jais procedūromis, apibrėžti. Šie produktai, kaip antai: investicinių

Šis naujienų biuletenis yra tik informacinio pobūdžio ir pilnai neatspindi visų teisinio reglamentavimo aspektų. Dėl išsamios konsultacijos teisiniais klausimais prašome kreiptis į mūsų kontorą telefonais: (8 5) 251 44 44, (8 5) 251 44 45.

fondų investiciniai vienetai, su investiciniais vienetais susijęs gyvybės draudimas ir įvairių rūšių struktūrizuoti produktai, daugiausia parduodami mažmeniniams investuotojams, atitinka panašių investuotojų poreikius ir kelia panašių didelių investuotojų apsaugos problemų.

KOMISIJA NUSTATO RIZIKINGUS SPRENDIMUS PRIIMANČIŲ FINANSŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ ATLYGINIMŲ NUSTATYMO PRINCIPUS

Europos Komisija priėmė rekomendaciją dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo. Valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti, kad finansų įstaigos turėtų rizikingus sprendimus priimančių darbuotojų atlyginimų nustatymo politiką, kuri atitiktų patikimo ir veiksmingo rizikos valdymo principus ir skatintų jų laikytis. Rekomendacijoje pateikiamos gairės, susijusios su atlyginimų struktūra, atlyginimų nustatymo politikos kūrimo procesu bei vykdymu ir priežiūros institucijų vaidmeniu tikrinant finansų įstaigų atlyginimų nustatymo politiką. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl direktorių atlyginimų nustatymo.

Kontaktiniai asmenys:

Neringa Gražinytė, asocijuota partnerė (neringa.grazinyte@spp.lt);

Rokas Bukauskas, advokato padėjėjas (rokas.bukauskas@spp.lt);

Liutauras Baikštys, advokato padėjėjas(liutauras.baikstys@spp.lt).